

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Departament Pomocy i Integracji
Społecznej
Dyrektor
Grzegorz Baranowski

DPSV.070.368.2023.DS
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Piotr Kuczera
Przewodniczący
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów

Szanowny Panie Przewodniczący,

odpowiadając na pismo I.dz/95/PK/20112023 z 9 listopada 2023 r. przekazujące stanowisko Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów z dnia 9 listopada 2023 w sprawie zwiększenia dofinansowania środowiskowych domów samopomocy i zagwarantowania środków finansowych na przyszłe lata, poniżej przedstawiam wyjaśnienia.

Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem zleconym jednostkom samorządu terytorialnego z zakresu administracji rządowej. Oznacza to, że zarówno rozwój tych ośrodków wsparcia, jak i ich bieżące utrzymanie, finansowane jest ze środków budżetu państwa.

W ustawie budżetowej, w swoich budżetach, wojewodowie mają zaplanowane środki na finansowanie działalności bieżącej tych jednostek w danym roku. W ramach ustalonych budżetów co miesiąc przekazują jednostkom samorządu terytorialnego miesięczną dotację na bieżące funkcjonowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Miesięczna kwota dotacji z budżetu państwa przeznaczona jest na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia środowiskowych domów samopomocy, w tym na realizację usług w ośrodku, utrzymanie lokalu ośrodka wraz z kosztami eksploatacyjnymi oraz zatrudnienie kadry.

Zgodnie z art. 51c ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901) miesięczna kwota dotacji z budżetu państwa przeznaczona na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia środowiskowych domów samopomocy ustalana jest jako iloczyn aktualnej liczby osób korzystających z usług w tych ośrodkach oraz średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika, nie wyższa jednak niż średnia miesięczna kwota dotacji wyliczona dla województwa. Wojewoda corocznie ustala średnią miesięczną wojewódzką kwotę dotacji na jednego uczestnika ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla środowiskowych domów samopomocy w wysokości nie niższej niż 250% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy.

tel. 222-500-108
info@mriips.gov.pl
<https://www.gov.pl/web/rodzina>

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Śląski Związek Gmin i Powiatów
w Katowicach
Wpł. dn.
L.dz.

wel'
30.11.23
P

W 2024 r. w ustawie budżetowej na realizację zadania zaplanowano środki w wysokości 963 216 tys. zł. Środki te uwzględniają wysokość miesięcznej dotacji na jednego uczestnika środowiskowego domu samopomocy w wysokości 290% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

Ponadto, należy zauważyć, że kwota dotacji na 1 uczestnika środowiskowego domu samopomocy może być zwiększona, nie więcej niż o 30%, na uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu, którzy posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (art. 51 c ww. ustawy). Zwiększenie dotacji na uczestników w 2024 r. z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu wynosić będzie 675,12 zł, zatem wysokość dotacji ogółem na uczestnika ze spektrum autyzmu i sprzężonymi niepełnosprawnościami w roku 2024 wyniesie 2 925,52 zł.

Jednocześnie, zgodnie z art. 51c ust. 4 ustawy o pomocy społecznej miesięczna kwota dotacji

z budżetu państwa, może zostać zwiększona nie więcej niż o 20% w zależności od liczby uczestników oraz zakresu, jakości i rodzaju świadczonych usług (art. 51c ust 4 ustawy o pomocy społecznej). Zwiększenie dotacji dla poszczególnych środowiskowych domów samopomocy do 20% może nastąpić jedynie w ramach limitu uwzględnionego w budżecie wojewody na dany rok w Dziale 852 – pomoc społeczna, Rozdziale 85203 – ośrodki wsparcia.

Decyzja o zwiększeniu miesięcznej kwoty dotacji należy do właściwego wojewody – dysponenta środków, który w ramach swoich zadań ustala sposób wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz sprawuje nadzór nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy (art. 22 pkt 1 i 8 ustawy o pomocy społecznej). Kwestia decyzji o podniesieniu kwoty dotacji na jednego uczestnika zależy więc jedynie od ewentualnych możliwości rozdysponowania dodatkowych środków budżetu państwa znajdujących się w rezerwie budżetu państwa.

Jednocześnie, odnosząc się do kwestii ograniczenia świadczenia usług transportowych uprzejmie przypominam, że zgodnie z §20 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. z 2020 r. poz. 249) dom może dodatkowo zapewniać, w szczególności uczestnikom z zaburzeniami zachowań lub niepełnosprawnością fizyczną, usługi transportowe polegające na dowożeniu na zajęcia z miejsca zamieszkania lub z innego miejsca uzgodnionego

z kierownikiem domu i odwożeniu po zajęciach. Należy zwrócić więc uwagę, że usługa transportowa nie jest wymaganym standardem w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a jedynie możliwością wsparcia uczestników w postaci dowożenia na zajęcia i z zajęć do domu. W opinii tut. Departamentu niebudzącą wątpliwości formą organizowania transportu dla uczestników środowiskowych domów samopomocy jest zakup usług transportowej.

W sytuacji gdy śds nie świadczy tego rodzaju usług, dowóz uczestników, dla których jest on niezbędny, może zapewnić gmina lub powiat prowadzące tę jednostkę lub zlecające jej prowadzenie. W takim przypadku gmina lub powiat pokrywają koszty transportu swoich uczestników w ramach zadań własnych. Innym możliwym rozwiązaniem w przypadku, gdy śds nie świadczy usług transportowych, jest zorganizowanie odpłatnego transportu, na wniosek zainteresowanych uczestników. Uczestnicy o niskich dochodach mogą ubiegać się o przyznanie pomocy na zakup biletów lub na pokrycie kosztów dojazdu (zasilku celowego lub okresowego).

W opinii Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, w związku z całkowitym finansowaniem zadania oraz znaczącego zwiększenia kwoty dotacji w ostatnich latach, jeżeli dana jednostka nie organizuje transportu dla uczestników śds we własnym zakresie, samorząd powinien przejąć to zadanie i zapewniać transport mieszkańców ze swojego terenu.

Podnoszę również, iż przy wsparciu realizacji niniejszego zadania możliwe jest wykorzystanie środków z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – PLUS. Zgodnie z zapisami *Podrozdziału 4.2. Zasady dotyczące aktywnej integracji - Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027*, możliwe są działania ukierunkowane na poprawę dostępu do usług reintegracji społecznej i zawodowej poprzez tworzenie nowych miejsc reintegracji m.in. w ŚDS oraz obejmowanie osób już wspieranych w ŚDS nowymi usługami – np. usługami transportowymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi, itp.

Niezależnie od powyższego chciałbym zaznaczyć, że sprawy dotyczące funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy traktowane są przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w sposób szczególny i priorytetowy, a Minister podejmuje, w miarę swoich możliwości, działania mające na celu dalszą poprawę sytuacji tych jednostek.

Z wyrazami szacunku
Grzegorz Baranowski
Dyrektor
Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

